

ÚTLENSK ARBEIÐSMEGI

FA:
Enn eitt fet á glíðibreytini

Tó at broytingin í útlendingareglunum ikki beinleiðis ávirkar limirnar í Føroya Arbeðarafelag, so óttast formaðurin gongdina. Hann heldur linkaðu reglurnar vera enn eitt fet á glíðibreytini, har latið verður upp fyri minni krevjandi, útlenskari arbeiðsmegi – ein gongd, sum føroyska arbeiðsmegin síðani fer at merkja sviðan av

Ingolf S. Olsen

Fyri limirnar í Føroya Arbeðarafelag, FA, merkir broytingin í lógini um uppihaldsloyvi fyri ES-borgarar ikki nakað í fyrstu syftu, tí generella arbeiðsloysið í Føroyum enn er omanfyri 3,5 prosent.

Eftir lógarbroytingina kunnu ES-borgarar fáa arbeiðs- og uppihaldsloyvi í Føroyum, tá samlaða arbeiðsloysið fer niður um 3,5 prosent. Tað var eisini galdandi áðrenn lógarbroytingina, men munurin er, at prosent-satsurin tá stóð í viðmerkingunum sum ein vegleiðing, meðan lógin fyriskrivaði, at ein meting skuldi gerast í hvørjum einstøkum føri, um støðan á arbeiðsmarknaðinum talaði fyri at loyva útlendingum inn.

Eitt afturstig

- Tað er eitt afturstig, tí nú verður bara automatiskt latið upp, tá tøluni hjá ALS siga, at minni enn 3,5 prosent av arbeiðsstyrkini er tøk. Tað er ikki aktuelt í lýtuni, men vónandi verður talið einaferð so lágt. Hinvegin verður latið upp fyri faklærdari arbeiðsmegi í byggivinnuni, um upp til seks prosent ganga arbeiðsleys har, og tað er als ikki í lagi, sigur Georg F. Hansen.

Hann óttast, at hetta bert er enn eitt fet á eini glíðibreyt, har føroyski arbeiðsmarknaðurin verður latin víðopin fyri øllum, uttan at hond fyrst verður tikin um trupulleikarnar og ójavnarnar, sum heimliga arbeiðsmegin daglig berjist við.

- Vit kunnu ikki bara lata upp, uttan at alt er væl

fyrireiðað, og karmarnir eru í lagi. Tað kann vera upp á sitt pláss at loyva útlendingum við serførleikum henda vegin til serligar uppgávur, men tað má gerast í samráð við partarnar á arbeiðsmarknaðinum og ikki bara trumfast ígjøgnum av arbeiðsgevarunum við hjálp frá landspolitikarunum. Fakfeløgini mugu hava atgongd til at kanna, um løn og onnur viðurskipti eru í lagi, tá útlendingar verða bodnir higar at arbeiða, so vit eisini kunnu vera við til at hjálpa teimum til rættis.

- Og arbeiðsgevarar skulu í hvørjum einstøkum føri grundgeva fyri, hví brúk var fyri júst hesum fólkunum til hesa uppgávuna, og hví føroyingar ikki kundu loysa hana. Tað má eisini vera eitt avgjørt krav, at útlendingar, sum koma á eitt føroyskt arbeiðspláss at arbeiða,

duga at samskipta við hini á arbeiðsplássinum. Tað hevur ofta verið ein trupulleiki, sigur Georg F. Hansen.

Ongi lærupláss

Hann er als ikki samdur við Føroya Arbeiðsgevarafelag, FAG, sum sigur, at byggivinnan onki fær gjørt, tí so stórt trot er á handverkarum.

- Eg ivist stórliga í, at trupulleikin er so stórur, sum FAG ger hann til. Tað er ikki neyðugt við byggifaklærdum fólki til alt arbeiði í byggivinnuni – til dæmis forskallarum, bilfórarum og maskinfórarum. Øll hesi verða sum regul roknað upp í, tá vinnan upplýsir tørvin á faklærdum fólki til byggiverkætlanir. Vinnan hevur annars sjálf ein stóran part av skyldini, um so stórir tørvur er á handverkarum, sum hon sigur, tí vit frætta

Georg F. Hansen, formaður í Føroya Arbeðarafelag, dámar onki, at pilkað verður við reglurnar fyri útlenskari arbeiðsmegi. Tó at nýggjastu broytingarnar serliga viðvíkja faklærdari arbeiðsmegi, óttast FA-formaðurin, at tær bert eru enn eitt fet á einari glíðibreyt

javnan um ung, sum fegin vilja, men til fánýtis royna at fáa lærupláss í byggivinnuni, sigur FA-formaðurin.

Hann heldur annars, at eisini arbeiðsgevararnir eiga at síggja tað sum eina høvuðsuppgávu at tryggja so góðar lønir og sáttmála-

viðurskipti annars her heima, at arbeiðsmegin ikki flýggjar av landinum.

Georg F. Hansen metir, at einir 1500 føroyingar eru arbeiðsleysir í lýtuni – okkurt um 1200 í ALS og einir 300 uttanfyri arbeiðsloysisskipanina.

Nevndin í Føroya Handverkarafelag, FHF, á fundi friggjadagin. Nevndin og øll undirfeløgini vóru samd um, at markið fyri arbeiðsloysistalimum ikki mátti verða hægri enn fyra, áðrenn latið varð upp fyri fleiri útlendingum. Men Løgtingið samtykti, at hámarkið skuldi vera seks prosent. Úr vinstru ert teir Janus Jensen, Vestmanna Handverkarafelag, Heini Heinesen, Klaksvíkar Handverkarafelag og næstformaður í starvsnevndini hjá FHF, Poul Øregaard, Norðstreymoyar Handverkarafelag, Jóhan Hansen, Fuglafjarðar Handverkarafelag, Karl Magni Hammer, Nes Sóknar Handverkarafelag, Poul Johannis Svabo, Vága Handverkarafelag og limur í starvsnevndini hjá FHF, og Suni Simonsen, formaður. Magnus á Stongunum, umboðið fyri flogmekanikararnar, var ikki við á fundinum friggjadagin

kanska heimsins besta sjó-fólk, og teir fara út í heim at sigla undir DIS og NIS og øðrum skipanum, sum gera, at ongin skattur kemur frá teimum í heimligu kassar-nar. Tú og eg, sum eftir eru, mugu gjalda í staðin. Vit liva í einum avskeplaðum samfelag, staðfestir Suni Simonsen.

- Vit mugu gera karmarnar í øllum samfelagnum so góðar, at okkara egnu vilja vera her. FHF hevur heldur

onki ímóti, at vit taka útlenska arbeiðsmegi inn í stutt tíðarskeið, tá talan er um ein akuttan og veruligan tørv. Men mynstrið er broytt so nógv seinastu árin. Fyri 20 árum síðani var tað til dæmis vanligt, at tveir-tríggir serútbúnir útlenskir montørar vórðu boðsendir til serligar verkætlanir, og teir settu so einar 20 føroyingar afturat sær. Nú er tað oftast so, at ein útlensk fyrirtøka sendir

alt fólkið, sum skal brúkast. Tí má hyggjast eftir veruliga tørvinum til ta einstøku uppgávuna og ikki bara at arbeiðsloysisprosentinum júst tann dagin, arbeiðið skal gerast, sigur formaðurin í Føroya Handverkarafelag.

- Vit liva í einum avskeplaðum samfelag, har vit útflyta stóran part av dugnaligastu arbeiðsmegini, meðan tey sum eftir eru, mugu gjalda alt tað, tað kostar at reka samfelagið. Og heldur enn at betra um karmarnar her heima, so okkara egnu vilja vera her, so lata vit bara upp fyri at fáa fleiri og biligari útlendingar inn í staðin, sigur Suni Simonsen, formaður í Føroya Handverkarafelag